

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie

LOL.410.010.02.2022

Krzysztof Woś
Prezes Państwowego Gospodarstwa
Wodnego Wody Polskie
00-848 Warszawa
ul. Żelazna 59 a

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/040 – Gospodarowanie jeziorami stanowiącymi wody publiczne

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (dalej: „PGW Wody Polskie”) Zarząd Zlewni w Augustowie, ul. 29-go Listopada 5, 16-300 Augustów (dalej: „Zarząd Zlewni” lub ZZ).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Krzysztof Woś Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie od 31 sierpnia 2022 r. Od 17 sierpnia 2022 r. do 30 sierpnia 2022 r. – p.o. Prezes Wód Polskich. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki pełnił Przemysław Daca od 17 stycznia 2018 r. do 16 sierpnia 2022 r. Dyrektorem Zarządu Zlewni jest Edyta Borzyszkowska, od 27 maja 2019 r. Funkcję tę pełniła poprzednio Barbara Straszyńska, od 1 stycznia 2018 do 26 maja 2019 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Gospodarowanie jeziorami stanowiącymi wody publiczne
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontrolerzy	Wojciech Dąbrowski specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/72/2022 z 30 maja 2022 r.

(akta kontroli str. 1)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2019-2022 (I połowa) Zarządu Zlewni był organizacyjnie przygotowany do realizacji zadań związanych z gospodarowaniem jeziorami stanowiącymi wody publiczne położone m.in. na terenie województwa podlaskiego. Stwierdzono bowiem, że zadania te przypisano odpowiednim komórkom organizacyjnym, a także pracownikom w ich zakresach czynności.

W Zarządzie Zlewni prawidłowo rozpatrywano wnioski o wydanie pozwoleń wodnoprawnych na wykonanie pomostów o szerokości powyżej 3 m i długości całkowitej powyżej 25 m, na legalizację takich pomostów oraz wydano stosowne decyzje. Rzetelnie weryfikowano kompletność ww. wniosków, a w przypadku braku dokumentów wzywano do ich uzupełnienia. Ujawniono jednak przypadki (22,7% badanych spraw³) niepowiadomienia stron postępowania o niezakończonym w terminie, co było wymagane art. 36 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁴.

W ZZ prowadzono również wizje lokalne dotyczące urządzeń wodnych (pomostów) i przestrzegania zakazu grodzień nieruchomości przylegających do wód publicznych, a po ich przeprowadzeniu podejmowano działania mające na celu doprowadzenie do stanu zgodnego z prawem. Jednakże nie były one w pełni rzetelne, gdyż odnotowano przypadki niepodjęcia w latach 2019-2022 (do czerwca) działań zmierzających do legalizacji lub rozbioru pięciu urządzeń wodnych (pomostów).

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: „ustawa o NIK”.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Badaniem objęto 27 postępowań, tj. wszystkie z obszaru województwa podlaskiego przeprowadzone w okresie objętym kontrolą.

⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 735, ze zm., „dalej: Kpa”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Gospodarowanie jeziorami stanowiącymi wody płynące

Opis stanu
faktycznego

1.1 W okresie objętym kontrolą teren działania Zarządu Zlewni obejmował 97 gmin (w ramach Nadzorów Wodnych Suwałki, Augustów, Olecko, Elk oraz Grajewo) o łącznej powierzchni 9 071 km² (907 129 ha), w tym 711 980 ha na terenie województwa podlaskiego.

Na obszarze działania Zarządu Zlewni znajdowała się 294 jeziora o łącznej powierzchni 22 393,51 ha (z tego 183 jeziora o powierzchni 14 893,96 ha) stanowiących wody publiczne z tego:

- W Nadzorze Wodnym Augustów 32 jeziora o powierzchni 4 144,69 ha,
- W Nadzorze Wodnym Elk 81 jezior o powierzchni 7 479,55 ha,
- W Nadzorze Wodnym Grajewo 5 jezior o powierzchni 183,91 ha,
- W Nadzorze Wodnym Augustów 30 jezior o powierzchni 4 736,08 ha,
- W Nadzorze Wodnym Suwałki 116 jezior o powierzchni 5 849,28 ha,
- W Nadzorze Wodnym Olecko 30 jezior o powierzchni 4.736,08 ha.

(akta kontroli str.2-5)

1.2 Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Wód Polskich⁵ zadania związane z prowadzeniem postępowań administracyjnych związanych z gospodarowaniem jeziorami przypisano Działowi Zgód Wodnoprawnych oraz Działowi Współpracy z Użytkownikami Wód. Obejmowały one m.in. wydawanie pozwoleń wodnoprawnych i decyzji legalizacyjnych dotyczących pomostów, załatwianie skarg i wniosków dotyczących gospodarowania jeziorami.

Zadania te realizowane były przez pięciu pracowników Działu Zgód Wodnoprawnych oraz dwóch pracowników Działu Współpracy z Użytkownikami Wód. Zostały one przypisane im w zakresach obowiązków i odpowiadały zadaniom przydzielonym komórkom organizacyjnym, w których byli zatrudnieni. Osoby te posiadały odpowiednie wykształcenie do realizacji powierzonych im zadań.⁶ W okresie zatrudnienia w Zarządzie Zlewni ukończyli oni szkolenia zorganizowane i sfinansowane przez Wody Polskie, które dotyczyły przepisów: Kodeksu postępowania administracyjnego, a także ustawy Prawo wodne.

(akta kontroli str. 6-27)

1.3. W okresie objętym kontrolą do ZZ wpłynęło 38 wniosków o wydanie pozwolenia wodno-prawnego na budowę pomostu o szerokości powyżej 3 m i długości całkowitej powyżej 25 m. Spośród ww. wniosków 27 odnosiło się do lokalizacji pomostów na terenie woj. podlaskiego, pozostałe 11 województwa warmińsko-mazurskiego.

(akta kontroli str.28-29)

1.4. Analiza dokumentacji 27 wniosków w zakresie ich kompletności, tj. spełniania wymogów określonych w art. 407 ust. 2 ustawy Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r.⁷, wykazała że:

⁵ Wprowadzony Zarządzeniem Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie nr 5/2019 z 26 marca 2019 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu.

⁶ Spośród siedmiu pracowników tych działów: jeden posiadał wykształcenie wyższe prawnicze, jeden licencjat na kierunku administracja, jeden licencjat na kierunku zarządzanie, jeden - wyższe w zakresie zarządzania środowiskiem, trzech posiadało wykształcenie wyższe w zakresie inżynierii środowiska, przy czym jeden z nich także w zakresie budownictwa.

⁷ (Dz. U. z 2021 r. poz. 2233, ze zm.).

- w 27 przypadkach dołączono operat wodnoprawny z oznaczeniem daty jego wykonania wraz z opisem prowadzenia zamierzonej działalności, z tego w czterech przypadkach operaty wymagały uzupełnienia, m.in. nie dołączono map lub wszystkich stron operatu;
- w 22 przypadkach dołączono wypisy z rejestru gruntów w pozostałych pięciu wypisy te nie zostały dołączone.

Ponadto ustalono, że w 16 przypadkach dołączona do wniosku dokumentacja techniczna pomostów była zgodna z wymogami określonymi w ustawie Prawo wodne, zaś w pozostałych dziesięciu występowały w niej braki lub nieścisłości. Organ w każdym z dziesięciu ww. przypadków wzywał wnioskodawców do ich uzupełnienia lub wyjaśnienia. Wezwania te zawierały m.in. datę wezwania, termin uzupełnienia wniosku wynoszący siedem albo 14 dni. W trzech przypadkach wnioskodawca nie dostarczył dokumentów i nie uzupełnił wniosku. Jeden wniosek pozostał bez rozpatrzenia, a w dwóch przypadkach wpłynął wniosek o przedłużenie terminu jego uzupełnienia – uwzględniony przez Zarząd Zlewni. Ustalono ponadto, że jeden wniosek został wycofany przez wnioskodawcę. Natomiast w przypadku jednego wniosku została wydana decyzja umarzająca postępowanie z powodu nieuzupełnienia przez wnioskodawcę wymaganych dokumentów. W pozostałych sześciu przypadkach braki zostały uzupełnione przez wnioskodawcę w wyznaczonym terminie.

(akta kontroli str.30-64)

1.5. Analiza dokumentacji 22 postępowań o wydanie pozwoleń wodno-prawnych wykazała, że:

- Informacje o wszczęciu postępowania ZZ podawał na stronie BIP Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. We wszystkich analizowanych przypadkach wywieszano je na tablicy ogłoszeń (na okres od 7 do 19 dni) w siedzibie ZZ oraz w siedzibach urzędów gmin i miast, na których obszarze miały powstać przedmiotowe pomosty.
- We wszystkich przypadkach pozwolenia wodnoprawne były skutecznie doręczane wnioskodawcom postępowania za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Jak wyjaśniła Dyrektor ZZ zgodnie z art. 400 ust. 7 Prawa wodnego informacje o wszczęciu postępowania w sprawach dotyczących pozwolenia wodnoprawnego organ właściwy w sprawach pozwoleń wodnoprawnych podaje do publicznej wiadomości na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej oraz w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości. Podała także, że przepisy prawa nie precyzują, na jaki okres należy podać informacje.

(akta kontroli str. 30-66)

1.6. W latach 2019 – 2022 (I półrocze) ZZ wydał 22 decyzje w sprawie udzielenia pozwolenia wodno-prawnego na budowę pomostów zlokalizowanych na terenie województwa podlaskiego. Wszystkie decyzje zostały wydane po upływie od 10 do 48 dni od daty wpływu do ZZ wniosku spełniającego wszystkie wymagania określone w przepisach. Analiza dokumentacji dotyczącej ww. postępowań wykazała, że w żadnym z tych przypadków nie prowadzono dodatkowych działań, nie występowano do innych organów, jednostek o dodatkowe informacje. Nie prowadzono także innych czynności (ogłędzin, wizji terenowych itp.).

W terminie powyżej 30 dni⁸ wydanych zostało pięć decyzji o nr: BI.ZUZ.1.421.3.2019.K, BI.ZUZ.1.421.3.48.2019.KMP, BI.ZUZ.1.421.2.93.2019.MB, BI.ZUZ.1.4210.3.24.2022.AW, BI.ZUZ.1.4210.19.2021.MB. W żadnym z tych przypadków ZZ nie zawiadomił strony na podstawie art. 36 Kpa, że nie jest możliwe załatwienie sprawy w terminie określonym w art. 35 § 3 Kpa, tj. miesiąca od dnia wszczęcia postępowania.

(akta kontroli str. 30-64)

1.7. W jednym przypadku ZZ wydał decyzję nr BI.ZUZ.1.4210.2.8.2021.KMO z dnia 18 marca 2021 r. odmawiającą udzielenia pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie pomostu. Dyrektor ZZ, wydając decyzję podał w uzasadnieniu, że wbrew zapisom art. 399 ust. 2 Prawa wodnego, nie dostosowano stanu faktycznego urządzeń wodnych na jeziorze Necko w Augustowie należących do wnioskodawcy do posiadanego pozwolenia wodnoprawnego.

(akta kontroli str.67-83)

1.8. Analiza dokumentacji 22 wydanych decyzji na udzielenie pozwolenia wodnoprawnego na budowę pomostu wykazała, że nie było śladu rewizyjnego potwierdzającego weryfikację przez ZZ czy wystąpiły przesłanki do odmowy wydania pozwolenia na wykonanie pomostu. Przesłanki te wynikają z zapisów art. 399 ust 1. Prawa wodnego w tym m.in. obejmują: naruszenia ustaleń planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych; planu zarządzania ryzykiem powodziowym; planu przeciwdziałania skutkom suszy; programu ochrony wód morskich; krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych lub ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego lub nie spełnia wymagań ochrony zdrowia ludzi, środowiska, ochrony przyrody i dóbr kultury wpisanych do rejestru zabytków oraz wynikających z przepisów ustawy oraz przepisów odrębnych oraz jeżeli zakład planujący korzystanie z wód lub wykonanie urządzeń wodnych albo inne działania wymagające pozwolenia wodnoprawnego nie wywiązuje się z wynikających z dotychczas wydanych pozwoleń wodnoprawnych obowiązków.

Dyrektor ZZ, nie wskazała przyczyn braku ww. śladu rewizyjnego potwierdzającego weryfikację dokonaną przez ZZ, podała natomiast że tutejszy organ wymagał dostarczenia tylko tych dokumentów, które wskazane są w ustawie Prawo wodne i dołącza się je do wniosku. Wnioskodawca zgodnie z art. 407 ust.2 pkt 3 ustawy Prawo wodne do wniosku dołącza wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jeżeli taki plan jest uchwalony, dla terenu na którym planowany jest do wykonania pomost. A w przypadku braku takiego planu dołącza decyzję o warunkach zabudowy, ale tylko w przypadkach gdy decyzja o warunkach zabudowy wymagana jest dla tego przedsięwzięcia. Ustawa Prawo wodne nie wskazuje dla jakich urządzeń wodnych (obiektów budowlanych) wymagana jest decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. A zatem mają zastosowanie przepisy szczegółowe. Ustawa z dnia 27 marca 2003 o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 503) wskazuje przypadki kiedy wymagana jest decyzja o warunkach zabudowy. W przypadku braku planu miejscowego decyzji o warunkach zabudowy, zgodnie z art. 59 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wymaga budowa obiektu budowlanego w wyniku której nastąpi zmiana zagospodarowania terenu. Ust. 2 wskazuje, że przepis ust. 1 stosuje się również do zmiany

⁸ Art. 35 § 3 Kpa stanowi, że załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania.

zagospodarowania terenu, która nie wymaga pozwolenia na budowę, z wyjątkiem tymczasowej, jednorazowej zmiany zagospodarowania terenu, trwającej do roku. Natomiast ust. 2a stanowi, że w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego budowa obiektów budowlanych, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1, 1a, 3 i pkt 16 lit. b ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2351 z późn. zm.), wymaga uzyskania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Mając na uwadze przepisy szczegółowe wskazanych powyżej ustaw tutejszy organ dokonuje analizy czy przedsięwzięcie będące treścią wniosku wymaga dołączenia decyzji o warunkach zabudowy. Zgodność lokalizacji pomostu z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego i decyzjami o warunkach zabudowy weryfikowano analizując treść tych dokumentów. W dokumentach tych literalnie wskazane są dopuszczenia lub zakazy realizacji przedsięwzięć, obiektów budowlanych itp.

W sprawach wydawania pozwoleń wodnoprawnych na budowę pomostu ZZ nie przeprowadzał oględzin linii brzegowej jeziora na wysokości przedmiotowych działek.

Analiza przeprowadzona 25 sierpnia 2022 r. danych zawartych na ogólnodostępnym mapach Geoportalu wykazała, że w przypadku 19 z 20 badanych pozwoleń wodnoprawnych dotyczących budowy pomostów, w bezpośrednim sąsiedztwie lub na wysokości działek objętych wnioskiem znajdowały się inne pomosty (od jednego do kilku).

Jak wyjaśniła Dyrektor, prowadząc postępowania w sprawach wydania pozwoleń nie dokonywano oględzin w terenie, gdyż zgodnie z art. 75 § 1 Kpa, jako dowód należy dopuścić wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a nie jest sprzeczne z prawem. W szczególności dowodem mogą być dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz oględziny. W prowadzonych postępowaniach nie występowała potrzeba do dopuszczenia dowodu z oględzin. Zgromadzone dowody w toku postępowania administracyjnego umożliwiały należyte wyjaśnienie sprawy i załatwienie tej sprawy przez wydanie decyzji zgodnie z art 104 § 1 Kpa.

(akta kontroli str. 30-64,84-89, 113)

1.9. W okresie objętym kontrolą ZZ wydał siedem decyzji na rozbiórkę pomostu⁹. Natomiast nie dokonano sprawdzenia czy przedmiotowe pomosty zostały zlikwidowane, gdyż w art. 414 ust. 1 pkt 3 Prawa wodnego wskazano, że pozwolenie wodnoprawne wygasa jeżeli zakład nie rozpoczął wykonywania urządzeń wodnych w terminie 3 lat od dnia, w którym pozwolenie wodnoprawne na wykonanie tych urządzeń stało się ostateczne. Zgodnie z art. 17 ust.1 pkt 4 Prawa wodnego termin - wykonanie urządzeń wodnych - stosuje się odpowiednio do odbudowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy, rozbiórki lub likwidacji tych urządzeń, z wyłączeniem robót związanych z utrzymywaniem urządzeń wodnych w celu zachowania ich funkcji.

(akta kontroli str. 90-106)

1.10. W okresie objętym kontrolą do ZZ wpłynęły dwa wnioski w sprawie legalizacji pomostów, w tym jeden o legalizację likwidacji pomostu oraz drugi o legalizację urządzenia wodnego - pomostu o szerokości powyżej 3 m i długości całkowitej powyżej 25 m. I tak:

- W dniu 20 stycznia 2020 r. do ZZ wpłynął wniosek przedsiębiorcy (uzupełniony przez wnioskodawcę 31 stycznia 2020 r.) dotyczący legalizacji likwidacji istniejącego pomostu i wykonania nowego pomostu zgodnie z operatem. Do wniosku dołączono: operat wodnoprawny z lutego 2019 r. (dotyczący pomostu

⁹ Ww. decyzje zostały wydane 28 lutego 2019 r., 4 lutego 2020 r., 21 lutego 2020 r., 27 kwietnia 2020 r., 19 października 2021r., 18 marca 2022 r., 20 maja 2022 r.

plywającego o wymiarach 15x6 m zlokalizowanego na rzece Netta w Augustowie łączącej jeziora Necko i Sajno), wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (m.p.z.p.) z 10 kwietnia 2018 r., wypis z rejestru gruntów z 2019 r., pozwolenie na prowadzenie robót budowlanych z 31 maja 2019 r. Pismem z 7 lutego 2020 r. zawiadomiono stronę o wszczęciu postępowania administracyjnego a informację o tym wywieszono na tablicach ogłoszeń w siedzibie Zarządu Zlewni w Augustowie w dniach 7-14 lutego 2020 r. oraz w Urzędzie Miasta Augustów – 12-18 lutego 2020 r., na terenie której znajdował się przedmiotowy pomost. Informacje o wszczęciu postępowania opublikowano w BIP Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. W dniu 2 marca 2020 r. Dyrektor ZZ wydał decyzję nr BI.ZUZ.1.4214.1.2020.KMP legalizującą likwidację urządzenia wodnego – drewnianego pomostu pływającego na rzece Netta w Augustowie. Wskazano w niej również obowiązek uiszczenia opłaty legalizacyjnej w wysokości 4 497,63 zł w terminie 14 dni od dnia w którym decyzja stanie się ostateczna.

- W dniu 27 października 2020 r. do ZZ wpłynął wniosek (dotyczący działki Nr 4959, obręb 2 miasto Augustów – jezioro Necko) w sprawie legalizacji urządzenia wodnego. Do wniosku dołączono pozwolenie wodnoprawne z 1980 r., wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z 10 września 2020 r., wypis z rejestru gruntów z 2020 r. W dniu 5 listopada 2020 r. ZZ wystosował do wnioskodawcy wezwanie do uzupełnienia i dostarczenia (w terminie 14 dni) następujących dokumentów: operat wodno-prawny, decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach, wypis i wyrys z m.p.z.p., ocenę wodno-prawną. W związku z nieuzupełnieniem dokumentów przez wnioskodawcę 30 listopada 2020 r. ZZ wystosował pismo znak: BI.ZUZ.1.4214.5.2020.KMP do wnioskodawcy o pozostawieniu sprawy bez rozpoznania.

(akta kontroli str.107-112)

1.11. Zarząd Zlewni w okresie objętym kontrolą pozyskiwał informacje dotyczące pomostów o nieustalonym stanie prawnym w tym: cztery od osób prywatnych (osiem pomostów), trzy od innych jednostek PGW Wód Polskich (44 pomostów) oraz w ramach działań własnych, np. przy okazji innych czynności pracowników ZZ (39 pomostów).

W latach 2019 – 2022 (I połowa) pracownicy ZZ Augustów przeprowadzili na terenie woj. podlaskiego 37 wizji lokalnych¹⁰ dotyczących wykonania urządzeń wodnych (tj. pomostów zlokalizowanych na płynących powierzchniowych wodach publicznych). Ujawniono istnienie 91 pomostów o nieustalonym stanie prawnym.

Po przeprowadzeniu ww. wizji w każdym przypadku podjęto działania mające na celu ustalenie właścicieli pomostów (w 25 przypadkach nie ustalono właściciela). Cztery wizje lokalne (33 pomosty) przeprowadzono wspólnie z Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Białymstoku, który prowadził dalsze działania wyjaśniające (kontrola gospodarowania wodami Marina Borki jez. Necko, Atrans jez. Necko, jez. Serwy w m. Mołowiste oraz kontrola właścicielska jez. Staw Sajenek w Augustowie). W przypadku 15 wizji lokalnych (30 pomostów) ustalono, że pomosty zostały rozebrane, w wyniku ośmiu wizji lokalnych (dziewięć pomostów) każdy z właścicieli przedstawił pozwolenie wodnoprawne na przedmiotowy pomost, w sześciu przypadkach (dziewięć pomostów) sprawy były wg. stanu na 23 września 2022 r. w toku (kontrolę przeprowadzono w 2022 r.), w jednym przypadku pomost powstał

¹⁰ Wizje lokalne przeprowadzono: w styczniu, lutym, kwietniu, maju, czerwcu, wrześniu 2019 r. marcu, kwietniu, maju i wrześniu 2020 r., czerwcu 2021 r. oraz maju i czerwcu 2022 r.

w 1971 r.(niewymagane pozwolenie), a w jednym przypadku nie ustalono właściciela pomostów. W dwóch przypadkach ZZ nie prowadził dalszych działań mających na celu ustalenie stanu prawnego sześciu pomostów. I tak:

- W dniu 13 lutego 2019 r. pracownik ZZ w obecności pracownika Nadzoru Wodnego Augustów (NW) przeprowadził oględziny w wyniku których ustalił, że na działce nr 39/31 obręb Kopanica zlokalizowanych było pięć pomostów. W dniu 26 lutego 2019 r. NW Augustów skierował do osoby fizycznej pismo, w którym zwrócił się o podanie informacji dotyczących właściciela pomostów, daty ich wybudowania, decyzji na podstawie których zostały one wykonane i zamiaru dokonania ich legalizacji. Na ww. pismo nie została udzielona odpowiedź. Od lutego 2019 r. ZZ nie prowadził żadnych działań.
- W dniu 12 czerwca 2019 r. pracownicy NW Augustów przeprowadzili oględziny w wyniku których ustalił, że na działce nr 4046/3 obręb 0007 Augustów zlokalizowany jest jeden pomost. NW Augustów skierował do osoby fizycznej pismo, w którym zwrócił się o poinformowanie czy jest ona właścicielem pomostu, kiedy i na podstawie jakiej decyzji został on wykonany oraz czy zamierza dokonać jego legalizacji. Na to pismo nie została udzielona odpowiedź. Od ww. dnia ZZ nie prowadził żadnych działań.

(akta kontroli str.114, 132-138)

1.12. W okresie objętym kontrolą Zarząd Zlewni nie wydał żadnej decyzji nakładającej obowiązek likwidacji nielegalnego pomostu. Jak wyjaśniła Dyrektor myśl art. 190 ust. 1 Prawa wodnego, właściciel urządzenia wodnego ma prawo wystąpić z wnioskiem o legalizację urządzenia wodnego wykonanego bez wymaganego prawem pozwolenia wodnoprawnego, a zgodnie z art. 190 ust. 13 Prawa wodnego, to wyłącznie na właściciela urządzenia wodnego wykonanego bez pozwolenia wodnoprawnego organ administracji nakłada obowiązek jego likwidacji. Wynika z tego, że postępowanie zarówno legalizacyjne jak i mające na celu likwidację urządzenia wodnego prowadzi się względem właściciela tego urządzenia. W związku z czym z wnioskiem o legalizację urządzenia wodnego może wystąpić wyłącznie właściciel, a w przypadku, gdy tego zaniecha, to względem właściciela działki organ powinien prowadzić postępowanie w trybie art. 190 ust. 13 ustawy Prawo wodne. Podała również, że w trakcie prowadzonych czynności wyjaśniających, podczas których ujawniono właścicieli pomostów organ każdorazowo informuje o prawach i obowiązkach wynikających z art. 190 ustawy Prawo wodne. W wymienionych przypadkach właściciele udzielali wyjaśnień dotyczących wykonania pomostów lub dokonywali rozbiórki nielegalnych pomostów o czym informowali pisemnie tutejszy organ. W związku z powyższym tut. organ nie znalazł podstaw do zastosowania art. 190 ust 13 ustawy Prawo wodne, a mianowicie wszczynania postępowania względem właściciela działki.

(akta kontroli str. 84-87,116)

1.13. W okresie objętym kontrolą do Zarządu Zlewni nie wpłynęła żadna skarga oraz wnioski dotyczący nieprawidłowości w zakresie gospodarowania jeziorami stanowiącymi wody publiczne.

(akta kontroli str.117)

1.14. W okresie objętym kontrolą Zarząd Zlewni nie był kontrolowany w zakresie realizacji zadań związanych z gospodarowaniem jeziorami stanowiącymi wody publiczne.

(akta kontroli str.118)

1.15. Dyrektor ZZ przekazywała podległym NW wytyczne dotyczące gospodarowania jeziorami stanowiącymi wody publiczne. Podczas narady roboczej przeprowadzonej w siedzibie ZZ 14 września 2020 r., w której uczestniczyli kierownicy wszystkich NW z obszaru działania ZZ, Dyrektor ZZ przekazała wytyczne dotyczące:

- przeprowadzania przez NW okresowych kontroli stanu technicznego i bezpiecznego użytkowania urządzeń wodnych na obszarze swojego działania,
- ujawniania w trakcie przeglądów wód urządzeń wodnych (np. pomostów) wykonanych bez wymaganej zgody wodnoprawnej, a następnie ustalenia ich właścicieli i przekazania tych danych do ZZ Augustów.

Pracownik Działu Współpracy z Użytkownikami Wód 14 czerwca 2022 r. przekazał do wszystkich podległych NW przykładową wersję pisma, które było wysyłane do właścicieli pomostów („potencjalnie nielegalnych”) w celu uzyskania od nich informacji dotyczących tych pomostów.

(akta kontroli str. 119-127)

1.16. W latach 2019 – 2022 r. ZZ przeprowadził 17 wizji lokalnych (z czego osiem na terenie województwa podlaskiego) w zakresie przestrzegania przepisu art. 232 ustawy Prawo wodne. Dotyczyło to zakazu grodzenia nieruchomości przyległych do powierzchniowych wód publicznych. Spośród ww. wizji osiem przeprowadzono wspólnie z Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Białymstoku, który (w ramach kontroli gospodarowania wodami oraz kontroli właścicielskiej) w dwóch przypadkach prowadził dalsze działania wyjaśniające. W pozostałych sześciu przypadkach pracownicy ZZ ustalili, że ogrodzenia zostały rozebrane i dostosowane do obowiązujących przepisów.

(akta kontroli str. 128-129)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W pięciu sprawach o nr: BI.ZUZ.1.421.2019.KMP, BI.ZUZ.1.421.3.48.2019.KMP, BI.ZUZ.1.421.2.93.2019.MB, BI.ZUZ.1.4210.3.24.2022.AW, BI.ZUZ.1.4210.19.2021. MB Zarząd Zlewni nie zastosował się do obowiązku wynikającego z art. 36 § 1 Kpa tj. nie zawiadomił stron postępowania o niezakończonym w terminie, nie podał przyczyny zwłoki i nie wskazał nowego terminu załatwienia sprawy pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia.

Jak wyjaśniła Dyrektor ZZ sprawy te były szczególnie skomplikowane. Załatwienie takich spraw powinno nastąpić nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania. W wyżej wskazanych sprawach załatwienie nastąpiło w terminie nieprzekraczającym dwóch miesięcy.

Zdaniem NIK sprawy te nie były skomplikowane, gdyż poza przyjęciem wniosku wraz z wymaganymi dokumentami, Zarząd Zlewni nie podejmował czynności, które wymagałyby pozyskania danych/informacji od innych organów/podmiotów. Sprawy te powinny być zatem załatwione w terminie miesiąca, o którym mowa w art. 35 § 3 Kpa.

2. W okresie marzec 2019 r. – czerwiec 2022 r. ZZ nie podjął działań zmierzających do legalizacji lub rozbiórki pięciu urządzeń wodnych (pomostów) zlokalizowanych przy działce nr 39/31 obręb Kopanica, a w okresie lipiec 2019 r. – czerwiec 2022 r. nie podjął takich działań w przypadku pomostu zlokalizowanego przy działce nr 4046/3 obręb 0007 Augustów. Zgodnie z zapisem art. 190 ust. 13 ustawy – Prawo

wodne jeżeli właściciel urządzenia wodnego nie wystąpił z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, lub nie uzyskał decyzji o legalizacji urządzenia wodnego, organ właściwy w sprawach pozwoleń wodnoprawnych na wykonywanie urządzeń wodnych nakłada na właściciela tego urządzenia, w drodze decyzji, obowiązek likwidacji urządzenia, ustalając warunki i termin wykonania tego obowiązku.

Jak wyjaśniła Dyrektor w przypadku pierwszej ze spraw była ona prowadzona przez pracowników NW Augustów. Nadzór Wodny w Augustowie 26 lutego 2019 r. wystosował pismo nr BI.1.1.451.1.2019 z zapytaniem o legalność i właścicieli pomostów przy działce 39/31 obręb Kopanica, gmina Nowinka. Zgłaszający nie odpowiedział na postawione pytania, dalsza część procedur została zaniechana z powodu niewystarczającej liczby pracowników oraz nadmiaru obowiązków. Natomiast w drugiej sprawie jak wyjaśniła Dyrektor ZZ ponowne działania zostały podjęte w 2022 roku. W dniu 18.08. 2022 r. Pracownicy ZZ Augustów oraz NW Augustów przeprowadzili oględziny terenowe brzegu jeziora Białe również na wysokości przedmiotowej nieruchomości gruntowej 4046/3 obręb 0007 Miasto Augustów. Stwierdzono występowanie pomostu o konstrukcji drewnianej w kształcie litery I. W związku z powyższym ZZ w Augustowie skierował do właściciela tej nieruchomości pismo z dnia 05.09.2022 r (data nadania 09.09.2022 r.) nr BI.ZUW.1.453.23.2022 w sprawie udzielenia wyjaśnień w przedmiotowej sprawie. Do dnia 22.09.2022 r. nie otrzymano odpowiedzi (nie wróciła również zwrotka). W przypadku braku odpowiedzi zostaną podjęte kolejne działania mające na celu ustalenie właściciela wskazanego pomostu.

(akta kontroli str. 84-88, 131-132)

IV. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag. W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Terminowe załatwianie spraw administracyjnych dotyczących wydawania pozwoleń wodnoprawnych, a w przypadku jego niedotrzymania zawiadomianie stron postępowania o niezakończonym postępowaniu w terminie wraz z podaniem przyczyny zwłoki, wskazaniem nowego terminu załatwienia sprawy oraz pouczeniem o prawie do wniesienia ponaglenia.
2. Zintensyfikowanie działań zmierzających do wyeliminowania stanu niezgodnego z Prawem wodnym w odniesieniu do urządzeń wodnych (pomostów) zlokalizowanych na wysokości działek nr 39/31 obręb Kopanica oraz nr 4046/3 obręb 0007 Augustów.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Olsztyn, 27 września 2022 r.

Kontroler

Wojciech Dąbrowski
Specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie

Dyrektor
Piotr Górny

.....
podpis

...